

De mensheid kan ruwweg worden opgedeeld in twee soorten. Aan de ene kant heb je de liefhebbers van triviale wetenswaardigheden, aan de andere kant vrouwen. Ik heb al menig gezellig bedoeld etentje de mist zien ingaan, omdat er onder de aanwezige mannen eentje zat die dit essentiële verschil niet kende en die uitgebreid begon te vertellen over de verschillende soorten gras in voetbalstadions, politici met een haarstukje door de eeuwen heen of de vreemde gewoonten van de Sioux.

Dit in de veronderstelling dat hij ook de vrouwen aan tafel hiermee een groot plezier deed, als een 'gezellig causeur' zou worden gezien en mogelijk de mooiste vrouw zelfs het bed in zou kunnen zwetsen met enkele leuke wetenswaardigheden uit de beginjaren van de ijshockeyclub Tilburg Trappers.

Een fatale vergissing. Zulke mannen worden door vrouwen als buitengewoon saai gezien en kunnen het verder wel schudden.

Dit is een dus een boek voor mannen, omdat het over voetbal gaat en vooral omdat het vol staat met wetenswaardigheden waarmee je in het leven geen stap verder komt, maar die het leven intussen wel dragelijk maken. Weliswaar is vrouwenvoetbal inmiddels ook erg populair, maar toch heb ik nog nooit waargenomen dat in een groepje voetbalvrouwen werd gediscussieerd over de vraag wie in de finale van het EK van 1988 het passje op Arnold Mühren gaf, die vervolgens de hoge voorzet afleverde waaruit Van Basten fraai scoorde.

Vrouwen zijn gewoon niet geïnteresseerd in zulke dingen, omdat zij menen dat die er niet toe doen. Terwijl toch duidelijk moge zijn dat zonder het passje op Mühren deze ook nooit de voorzet had kunnen afleveren. Dus daarmee is het passje van essentieel belang geworden, evenals de vraag wie het gaf.

Martin van Neck begrijpt dit.

Hij begrijpt ook dat het de betrokken mannen niet in de eerste plaats gaat om het passje, maar om het gesprek over het passje. Het passje is een voorwaarde, of misschien kan ik beter spreken van een hulpmiddel, bij het smeden van een geheim verbond. Het gesprek over het triviale feit is de toegangscade, het uitgebreide wachtwoord tot het Geheime Genootschap van Mannen van de Triviale Wetenschap.

Stel ik zit aan tafel met zes mannen die ik voor het eerst ontmoet. Het gesprek gaat over de hypotheekcrisis, de kwaliteit van het onderwijs, de filosofie van Kant of de aanstaande vakantie. Dit is allemaal even verschrikkelijk, maar om de sfeer niet te bederven doet iedereen een duit in het zakje en zo sleept de avond zich naar een roemloos einde. Er is tussen de mannen geen sprake van een band, er is sprake van een uitwisseling van standpunten waar niemand verder iets mee opschiet. Aan het eind van de avond geven de mannen elkaar een hand, zeggen dat het 'leuk' was en trachten de ervaring onmiddellijk te vergeten.

Maar nu zegt, nadat Kant is afgehandeld, plotseling een van de mannen het volgende: 'Wie gaf destijds eigenlijk dat passje waaruit Arnold Mühren die voorzet gaf waaruit Van Basten scoorde in de finale van het EK 1988?'

Dit is een splijtende opmerking. De man die teleurgesteld dan wel geïrriteerd kijkt omdat hij er net zin in begon te krijgen het onderwerp Kant en de liefde eens onder handen te nemen, is vermoedelijk een omgebouwde vrouw. Degene die de boel probeert te redden met een snelle grap ('Was het niet de middenvelder Spinoza? Trouwens, over Spinoza gesproken...') is een snob. De anderen die, net als ik, peinzend voor zich uit beginnen te staren, zijn vrienden voor het leven.

Er komt bier op tafel, van het een komt het ander, de transseksueel en de snob gaan gepikeerd naar huis en het wordt een onvergetelijke avond waarin het ook nog gaat over diverse andere uiteenlopende kwesties van groot belang, zoals het aantal centimeters waarmee Bob Beamon in 1968 het wereldrecord verspringen verbeterde en de schoenmaat van Jan Koller.

Het triviale voetbalfeit is een code.

Dit boek is dus een codeboek dat je veel vrienden kan opleveren, plus een paar vijanden. Maar die kun je ook gerust als vijand hebben.

Nemen we het verhaal over Liverpool-trainer Bill Shankly. Wie niet weet wie Bill Shankly was of niet op zijn minst wel eens zijn naam heeft horen noemen, heeft met dit boek een geweldige miskoop gedaan.

Bill Shankly was de legendarische Schotse coach van Liverpool. Wat heeft Martin van Neck over hem te melden? Onder meer het volgende. Het gezin waarin Shankly opgroeide was zo arm dat ze er pap aten die zo dik was dat hij in plakken kon worden gesneden. Van deze plakken at het gezin wel eens een hele week lang.

Dit is informatie die een even helder licht werpt op het lijden van de arbeidersklasse als De aardappeleters van Van Gogh. Althans, dat argument kun je gebruiken wanneer een niet-ingewijde tegen je zegt dat je niet van die triviale onzin moet spuien.

Bill Shankly speelde eerst voor de Glenbuck Cherrypickers en daarna voor Cronberry Eglinton, op een afstand van twaalf mijl van zijn huis. Hij oefende veel op het inwerpen van de bal.

Ik weet niet hoe het bij anderen zit, maar dit soort feiten zijn voor mij voldoende om onmiddellijk een film te laten starten in mijn hoofd, waarin we de jonge Shankly in het doodarme mijnwerkersstadje Glenbuck zien oefenen op het inwerpen. Eerlijk gezegd springen de tranen me nu al in de ogen, vanwege zoveel liefde en toewijding. De jonge Bill beseft: het is óf de mijnen in, of zorgen dat ik die bal het strafschoopgebied in zwieper.

‘Moet je je voorstellen!’

‘Hou op, geen wonder dat Marx *Das Kapital* ging schrijven.’

‘Dat was geloof ik voor Shankly bij de Glenbuck Sherrypickers in de basis kwam.’

‘Doet er niet toe.’

Behalve eindeloze gespreksstof kun je met dit boek ook lachen. Toen de vrouw van Bill Shankly geen zin had om naar Liverpool te verhuizen, overtuigde hij haar met de volgende woorden: ‘Het is een badplaats! Het ligt aan zee!’

Maar de allerbeste grap is de volgende. Evenals de kwestie van de pass op Arnold Mühren is deze anecdote ook zeer geschikt om te testen wie je vrienden zijn.

Met Carlisle United stond Shankly met de rust een keer met 2-0 achter. Shankly zocht naar een oorzaak en vroeg daarom aan zijn aanvoerder. ‘*Waar koos je eigenlijk voor bij de toss?*’. ‘*Kop*’, antwoordde de aanvoerder, waarop Shankly riep: ‘*Jezus Christus! NOOIT kop kiezen!*’ De lachers zijn je vrienden.

Veel plezier met dit boek.